

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 71 stemte for, 80 imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om etablering og benyttelse af en rørledning til transport af råolie og kondensat.

(Lovforslag nr. L 156. Fremsat 30/1 81. Første behandling 11/2 81. Betænkning 21/5 81).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Kalnæs (SF):

Da vi havde dette forslag til første behandling, var vi meget positivt indstillet over for det, fordi det sikrede en god udnyttelse af de oliefelter, vi har i Nordsøen, at vi kunne blive uafhængige af det meget skiftende vejrlig i Nordsøen, når vi skulle udnytte vores olie dér, og endelig at al olien skulle føres i land i Danmark, det mener vi var en meget væsentlig ting for vores forsyningssikkerhed. Vi syntes også, det var godt, at der blev taget et initiativ, sådan at vi fik et offentligt engagement i olieforsyningen, ved at det var D.O.N.G., som skulle drive denne olierørledning. Endelig sikrede den måde, betalingen var arrangeret på, at D.O.N.G. fik ret til at få betaling for transporten i olie, nemlig 5 pct. af den olie, der blev transporteret.

Alle disse ting kunne vi støtte, og derfor har vi været meget positivt indstillet over for lovforslaget.

Nu er vi i en meget anderledes situation, for nu er der lavet en aftale mellem A. P. Møller og regeringen, således at de to lovforslag, dette forslag skulle have været gennemført sammen med, er taget tilbage, og i stedet

for er der stillet et ændringsforslag af regeringen, som går ud på, at man skal ændre dette lovforslag, sådan at det tilpasses aftalen med A. P. Møller. Det betyder bl.a., at man ikke mere kan forlange at få betaling i form af olie, men kun i form af penge, og dermed går det ud over forsyningssikkerheden. Desuden kommer der det principielle ind i det, at der ikke bliver lige vilkår for de selskaber, der skal arbejde i Nordsøen. Nogle selskaber skal rette sig efter loven, som den oprindeligt var, det er de nye selskaber, mens A. P. Møller-selskaberne i kraft af deres tidligere bevilning får en speciel stilling.

Det må vi tage meget skarp afstand fra, og derfor må vi tage skarp afstand fra det ændringsforslag, energiministeren har stillet, og vi må stemme imod det. For os er det væsentligt, at dette lovforslag bliver gennemført i dets oprindelige udformning.

Arne Christiansen (V):

Da regeringen i en mellemfase ønskede at lovgive om Nordsøolien, anbefalede vi fra venstre en forhandlingsløsning. Den har vi fået, og vi accepterer, at et led i denne forhandlingsløsning er etablering og benyttelse af en rørledning til transport af råolie og kondensat. Jeg skal dog gøre den bemærkning, at der er enkelte medlemmer af venstres gruppe, der har formelle betænkeligheder ved, at en sådan forhandlingspakke skal acceptere alle detaljer, man har drøftet og er blevet enige om, men som sagt skal jeg på venstres vegne anbefale forslaget til vedtagelse.

Jeg har dog et enkelt spørgsmål til ministeren. Man kunne sige, at det kunne have været stillet i udvalget, men det var et problem, der ville blive gjort opmærksom på på et sådant tidspunkt, at betænkningen var ved at blive afgivet, og vi havde ikke noget ønske om at sinke dette forslag. Derfor vil jeg spørge ministeren, om det er korrekt, at man i D.O.N.G. har planer om at gå videre, end der er forudset i loven og i bemærkningerne til loven, når det gælder etablering af pumpeanlæg, terminalfaciliteter osv.

Uanset hvad ministerens svar vil blive, vil jeg gerne understrege, at vi fra venstres side lægger megen vægt på, at man udnytter bestående faciliteter. Jeg tænker f.eks. på havneanlæg i Fredericia, hvortil ledningen føres

[Arne Christiansen]

til raffinaderiet, og der kan også være tale om andre anlæg. Jeg ved ikke, om ministeren på nuværende tidspunkt ønsker at kommentere det, men jeg vil gøre opmærksom på, at det må være tiden og stedet nu, fordi D.O.N.G. som aktieselskab jo ikke skal have sine beslutninger til drøftelse hverken i folketing eller i finansudvalg.

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg vil om dette lovforslag henholde mig til de bemærkninger, jeg er fremkommet med ved første behandling. Vi er ikke aldeles overbevist om, at denne transportform for olien er den rigtige, og vi kan ikke skjule vor betænkelighed ved en styrkelse af det statslige element i dette lovkompleks. Jeg vil ligesom hr. Arne Christiansen bede ministeren om at redegøre for forholdene omkring en eventuel udvidelse af faciliteterne. Det har vi også spurgt om i udvalget.

Anlægget af en olierørledning er imidlertid omfattet af aftalen mellem DUC og regeringen, og på den baggrund kan vi tilslutte os lovforslaget i den nuværende form med det ændringsforslag, der er en følge af aftalen med Dansk Undergrunds Consortium.

Maisted (FP):

Fremskridtspartiet stemmer for det stillede ændringsforslag, idet det blot er en logisk følge af, at der er indgået en aftale. Men vi stemmer selvfølgelig imod lovforslaget ved tredje behandling.

Jeg kan godt forstå, at venstre og konservative har mange betænkeligheder, for sandheden er jo den, at ministeren ganske vist sagde, at med disse love begynder Danmarks fremtid med hensyn til undergrunden. Nej, nu begynder socialiseringen af Danmark, og det er det, der ligger til grund for disse tre lovforslag, og det støtter venstre og konservative. De støtter, at man går ind med en anlægsudgift på over 3 mia kr. i disse tider, hvor vi ikke ligefrem har råd til at smide med pengene. De støtter, at man styrker et statselskab i stedet for at overlade det til private virksomheder at løse den slags opgaver. Vi vender unægtelig tilbage til det, når vi kommer til de andre lovforslag.

Det, venstre og konservative støtter, er en socialisering af en gren af dansk erhvervsliv, og derfor kan jeg godt forstå deres betænke-

ligheder. Men desværre må man også sige, at det viser, at venstre og konservative ikke er noget politisk alternativ til en socialistisk regering.

Waldorff (VS):

VS har hele vejen igennem støttet anlæggelsen af en rørledning til olie og kondensat fra Nordsøen. Det er ikke så meget, der er at være begejstret for, men vi vil da godt stadig væk sige, at det er vigtigt at få gennemført en sådan lovgivning. Skal man udtrykke begejstring over noget, så lad os da bare sige det på den måde, at vi udtrykker begejstring over, at det nu er lykkedes socialdemokratiet at få venstre og konservative med på en lovgivning, som sikrer kapital til opbygning af et statsligt olieselskab, som forhåbentlig med tiden, om alt går vel, kan begynde at æde sig ind på de multinationale selskaber, som dominerer oliemarkedet og Danmark nu og formentlig en del år frem i tiden. Så langt, så godt.

Det, vi selvfølgelig er utilfredse med, og som nærmer sig det skandaløse, er den stribe af indrømmelser, man har givet A. P. Møller, og som også vedrører dette lovforslag. Hr. Kalnæs har været inde på det, og der er sådan set ikke nogen grund til at gentage, hvad det konkret handler om.

Jeg kunne godt tænke mig at stille et par spørgsmål om, hvordan vi skal forstå det ændringsforslag, energiministeren har fået tilslutning til. Det drejer sig om, at ministeren får bemyndigelse til at dispensere fra de felter, der skal underlægges pligten til rørtransport af råolie og kondensat. Man må forstå det sådan, at når det er en dispensation, så er det noget, der skal foregå, skal vi sige forholdsvis sjældent; der skal være nogle særlige begrundelser for det. Begrundelserne skal være af økonomisk karakter, eller det skal kunne påvises, at det vil være u hensigtsmæssigt, om man pålagde pligt til at transportere olien gennem rørledningen. Jeg vil godt spørge specielt: efter hvilke kriterier skal det afgøres, om det er uøkonomisk? For hvem skal det være uøkonomisk? Hvad er tommelfingerreglerne, om jeg så må sige?

Det andet er i virkeligheden langt vigtigere, nemlig hvordan man skal fortolke begrebet »u hensigtsmæssigt«. Jeg vil gøre opmærksom på, at det altså er en voldgiftsin-

[Waldorff]

stans, der skal afgøre denne sag. Hvis det er sådan, at »uhensigtsmæssigt« f. eks. betyder, at det er upraktisk for Chevron og Texaco, som har tænkt sig at sælge olien eller lade den raffinere i Tyskland eller i Holland, så er det naturligvis uhensigtsmæssigt for dem først at lade den transportere til Fredericia. Kan man på nogen måde forstå ministerens adgang til at dispensere fra transportpligten sådan, at det betyder, at Chevron og Texaco har mulighed for at sende deres olie uden om rørledningen til egne raffinaderier i Tyskland eller Holland? Det vil jeg gerne have svar på.

Det andet, jeg godt ville spørge om, er, at man fra bevillingshavernes side kan lade et voldgiftsnævn afgøre tvistigheder efter § 2, stk. 4, som handler om vilkårene for tilslutning og transport. Det er muligt, at jeg har sovet under udvalgsbehandlingen eller lavet noget andet – det sker jo – men jeg er ikke klar over, hvad det er for vilkår, der er omhandlet i § 2, stk. 4. Hvad er det for særlige vilkår for tilslutning og transport, som kunne være af en sådan karakter, at det er muligt for DUC at lade et voldgiftsnævn afgøre, om staten har ret til at kræve disse vilkår opfyldt?

Hvis energiministeren vil svare på disse spørgsmål, vil det nok lette vores forståelse af, hvad det egentlig er, vi laver med dette lovforslag.

Mølgaard (DR):

Retsforbundet har på intet tidspunkt haft sympati for statsdrift af olietransport. Olierøret er måske fornuftigt forretningsmæssigt set, leverancemæssigt set, men så lad dog private investorer tage sig af opgaven. En statslig rørpost har vi ingen sympati for. Vi sætter også et spørgsmålstejn ved berettigelsen af placeringen af rørpostterminalen i Fredericia. Vi ønsker privatdrift. Dermed være bestemt ikke tilkendegivet, at vi ikke finder, at samfundet skal have det fulde udbytte af olien som af andre naturskabte ressourcer, men det skal rigtignok ske på en helt anden måde. Det skal jeg vende tilbage til under behandlingen af kommende lovforslag på dagsordenen i dag. Vi kan ikke anføre nogen som helst hverken positive eller rørstrømske ord om dette olierør. Vi er imod

lovforslaget, og vi er for ændringsforslaget, der mildner det en smule.

Vi vil også gerne fremhæve, at vi forstår de socialistiske partier, der konsekvent ønsker statsdrift i størstedelen af samfundet. Det er en konsekvent tilkendegivelse, de giver her i salen i dag, akkurat som det er konsekvent, når fremskridtspartiet ud fra nul tillid til statsdrift afviser forslaget, og når retsforbundet ud fra noget lignende afviser dette forslag. Jeg synes, at der er to partier, nemlig venstre og det konservative folkeparti, der har forstået at vende på mindre end en tallerken – man tør vel sige på en underkop – i denne sag. Hvor har de agiteret imod denne statslige olierørledning – og hør, om ikke de tilslutter sig det i dag som på befaling fra Esplanaden!

Energiministeren (Poul Nielson):

Først til hr. Kalnæs, som bemærkede, at det er en meget anderledes situation, der skabes med ændringsforslaget. Jeg mener ikke, at de forandringer, der er tale om, er så afgørende i praksis, og dermed er den forskel, der bliver i stillingen mellem de nuværende bevillingshavere og deres partnere i DUC og nye rettighedshavere på vor sokkel, heller ikke afgørende stor.

Til hr. Arne Christiansen, som ligesom fru Annelise Gotfredsen spørger om pumper og terminalfaciliteter og D.O.N.G.s rolle, det område, man dækker, vil jeg sige, at her arbejdes der ganske efter det, der har været tænkt på hele tiden. Det vil være nok så meget en praktisk-forretningsmæssig og ikke mindst teknisk afgørelse mellem D.O.N.G. og de selskaber, ikke mindst Shell i den ene ende og DUC som operatørsamlegroupe ude i Nordsøen, det vil være nok så meget en teknisk-praktisk vurdering af, hvad det er hensigtsmæssigt at lade hvem lave, som skal være afgørende for, hvad der sker. De forhandlinger er i gang på praktisk plan og foregår altså med udgangspunkt i nøjagtig den tekst, der ligger i lovforslaget.

Jeg skal i øvrigt sige, at det jo er en stor anlægssag at få gennemført også for D.O.N.G. oven i de aktiviteter, selskabet har i forvejen, og derfor er det selvfølgelig nødvendigt, at der fra myndighedernes side udvises smidighed og vilje til at ekspedere sagerne hurtigt. Det er også en forudsætning for,

[Energiministeren]

at vi kan løse problemerne i det tidsperspektiv, der er tale om. Men det indebærer altså også, at D.O.N.G. bl. a. af den grund ikke har nogen interesse i at lave mere end det, sagens teknisk rigtige løsning tilsiger.

Til hr. Waldorff vil jeg sige, at spørgsmålet om dispensation for tilslutningspligt i henhold til § 2, stk. 3, er noget, der udtrykkelig efter lovens tekst drejer sig om, hvor transport gennem rørledningen efter ministerens skøn må anses for uøkonomisk eller uhensigtsmæssig. Det er altså ikke spørgsmålet om, hvad Chevron eller Texaco måtte mene, men ministerens skøn, der er grundlaget for vurderingen. Det er en vurdering, der vil være ens i princippet for de nuværende rettighedshavere og for nye, der kommer til. Det drejer sig, sådan som der også står i bemærkningerne til denne paragraf i lovforslaget, om en nok så meget teknisk præget vurdering af, om stikledninger eller andre ting, der kan være nødvendige, er hensigtsmæssige at lave, eller om en anden ilandføringsmetode i den konkrete situation kan være rimelig. Det er altså noget, der vil være ens for alle med hensyn til måden, det bliver administreret på.

Hr. Waldorff spurgte vedrørende § 2, stk. 4, hvorfor der skulle kunne være voldgift om det. Det, der kan være tale om af nærmere vilkår for tilslutning i forholdet mellem brugerne og den, der driver rørledningen, vil være vilkår, som er udpræget omfattet af, hvad der normalt dækkes af forretningsmæssige aftaler. Det er dér forudsat, at enkelthederne skal aftales på et forretningsmæssigt grundlag mellem D.O.N.G. og dem, der er kunder i forbindelse med rørledningen. Da det er en forretningsmæssig sag, er der paralleliseret til f. eks. spørgsmålet om prisen på olien, som vi også i forhandlingsresultatet har accepteret bliver dækket af voldgift.

Jeg tror, det var de bemærkninger, de forskellige indlæg nødvendiggør.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1-5

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslaget

vedtoges med 131 stemmer mod 15.

§ 6, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Enggaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af:

Forslag til lov om anvendelse af Danmarks undergrund.

(Lovforslag nr. L 187. Fremsat 17/3 81. Første behandling 26/3 81. Betænkning 21/5 81).

Der var stillet 21 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Hans Hækkerup (S):

Jeg vil gerne gøre nogle lidt mere principielle bemærkninger vedrørende et af de ændringsforslag, socialistisk folkeparti har stillet.

Ændringsforslaget vedrører meddelelse af tilladelser til efterforskning og indvinding. I lovforslaget er det bestemt, at sådanne tilladelser skal forelægges for udvalget, mens SF mener, at sådanne tilladelser kun skal kunne meddeles med tilslutning fra folketingets energipolitiske udvalg. . . .

Første næstformand (Enggaard):

Jeg må på ny bede om ro i salen.

Hans Hækkerup (S):